

Становище

от проф. дсн Иван Костадинов Станков, пенсионер, определен за член на научното жури със Заповед №4418 от 07.12.2023 г. от Ректора на Тракийски университет, гр. Стара Загора.

Относно: Дисертационен труд със заглавие “Генетични специфики, размножаване и реинтродукция на ловния сокол (*Falco cherrug*) в България” към Тракийски университет, представен от д-р Руско Петров Петров докторант във Ветеринарномедицински факултет, катедра “Общо животновъдство” с научен ръководител проф. д-р Добри Желев Янков.

I. Кратко представяне на кандидата

Д-р Руско Петров е роден в град Ямбол. Завършил е Техникума по ветеринарна медицина сега Национална професионална гимназия по ветеринарна медицина “Иван Павлов” в Стара Загора. След това следва и завършва магистратура по Ветеринарна медицина в Тракийски университет. В продължение на 12 години е оперативен управител и ветеринарен лекар в Спасителния център за диви животни, част от Сдружение Зелени Балкани. Председател е на Обществения съвет на Национална професионална гимназия по ветеринарна медицина “Иван Павлов”. Има проведени седем следдипломни квалификации. Участвал е в 34 проекта, на голяма част от които е бил координатор или ръководител. Има участие в шест научни проекта. Участвал е в над 50 национални и международни научни конференции. Публикувал е 18 научни статии и шест учебни помагала и книги свързани с ветеринарна медицина на диви животни, биология, екология и опазване на околната среда. Получил е над 25 грамоти за участие в различни български и международни фестивали в сферата на природозащитата на дивите животни. Посетил е над 10 международни университети над 60 зоопарка в Европа и Азия с цел обучение.

II. Структура

Дисертационният труд е написан на 190 стр. Съдържа “Увод”- 4 стр., “Литературен обзор”- 30 стр., “Цел и задачи”- 1 стр., “Материал и методи”- 32 стр., “Резултати и обсъждане”- 70 стр., “Изводи и препоръки”- 5 стр., “Приноси”- 2 стр. Литературният указател включва 190 автора в т.ч. на кирилица 8 и на латиница 182, представен на 24 стр.

Дисертационният труд е структуриран правилно и съобразен с определените изисквания.

III. Актуалност на проблема

Целта на проучването е да се извърши генетичен анализ на намалената под критичния минимум гнездяща популация на ловния сокол с оглед неговото опазване от изчезване и да се приложат съвременни научни методи за възстановяване гнездящата популация на ловния сокол.

Разработваният проблем е с висока степен на актуалност, свързан както с опазването на застрашения от изчезване вид, записан в Червената книга на Република България, така и с поддържането на биоразнообразието в природата.

IV. Литературен обзор

В литературния обзор са оформени десет раздела: Разпространение на вида в света; Разпространение на вида в Европа; Разпространение на вида в България; Биология и екология на вида; Генетични изследвания; Биохимични изследвания; Фактори, влияещи върху популацията; Природозащитен и законов статус; Природозащитни дейности, насочени към вида. Последният раздел е обобщение на литературните данни.

Литературният преглед е в пълно съответствие с проучвания проблем.

Изложението на данните показва отлична информираност и задълбоченост на познанията на докторанта по проблемите, свързани с генетичните специфики на ловния сокол.

Представената информация в литературния преглед е написана на много добър професионален език и стил и заслужава висока оценка.

V. Цел, задачи, материал и методи на изследване

Въз основа на обширната информация от литературния обзор е ясно формулирана целта на изследванията. Поставени за изпълнение са шест задачи, които са в съответствие с основната цел. Изследването обхваща периода 2009-2023 г.

Цялостното изследване на ловния сокол включва размножаване на вида при изкуствени волиерни условия, генетични и биохимични изследвания на развъдните групи, избор на място, освобождаване и наблюдения и грижи за освободените птици. Основните дейности са извършени в Спасителния център за диви животни- гр. Стара Загора.

Използвани са съвременни методи за провеждане на изследванията, съобразени със световната наука и практика.

VI. Резултати и обсъждане

Описанието на получените резултати е научно издържано и подробно онагледено, чрез представените 36 таблици и 28 фигури, които са ясно и детайлно оформени.

Резултатите от мащабното изследване на ловния сокол са отразени коректно и напълно съответстват на поставените цели и задачи, приетата методология и обявената научна специалност- генетика.

В раздела “Обсъждане” на дисертационния труд е направен подробен и обстоен анализ на получените резултати. Отличава се със задълбоченост при интерпретацията на данните от големият обем на собствени изследвания, на които автора е посветил 14 години от научната си и практическа дейност. Използван е сравнителен, аналитичен и критичен подход за интерпретиране на установените промени. Всички получени резултати са обяснени задълбочено и многофакторно. Доказателство за задълбоченост на обсъждането е използвания сравнителен подвидов анализ на получените резултати.

VII. Изводи. Препоръки. Приноси

Въз основа на получените резултати докторантът представя 10 извода, които са добре обосновани.

Направени са три препоръки, които дават ясна насока за бъдещата изследователска дейност на докторанта. Третата препоръка е представена много обстоятелствено, но по същество представлява целенасочена програма, свързана както с опазването на ловния сокол, така и с поддържането на биоразнообразието в природата.

VIII. Публикации по дисертационния труд

Във връзка с дисертационния труд дисертантът представя пет колективни научни публикации, отпечатани в международни списания на английски език. В четири статии дисертантът е първи автор и четири от тях са в списания с висок impact factor /IF/.

На базата на задълбочените дългогодишни изследвания и извършеният на високо научно ниво анализ на резултатите се оформят девет приноси с оригинален характер и два с потвърдителен.

IX. Автореферат

Представеният автореферат в обем 81 страници отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Заклучение

Представеният дисертационен труд показва, че научноизследователската, приложна и образователна дейност на д-р Руско Петров Петров отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Тракийския университет за неговото приложение.

Научните изследвания са посветени на важни теоретични и приложни въпроси, с оригинални и потвърдителни приноси, свързани с генетичен анализ на намалената под критичния минимум гнездяща популация на ловния сокол с оглед неговото опазване от изчезване и съвременни научни методи за възстановяване гнездящата популация на ловния сокол.

Наукометричните показатели отговарят на определените количествени и качествени критерии. Комплексната ми оценка за предоставената дисертация на тема “Генетични специфики , размножаване и реинтродукция на ловния сокол (*Falco cherrug*) в България” е положителна, което ми дава основание да призова почитаемото научно жури да гласува положително за присъждане на д-р Руско Петров Петров образователна и научна степен “Доктор” по научна специалност “Генетика”, област на висшето образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.4 Ветеринарна медицина.

30.01.2024 г.

гр. Стара Загора

Изготвил становището:

проф. дсн Иван Костади

заличено съгл.

чл. 23 от ЗЗЛД

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ	
Стара Загора	
Ветеринарно медицински факултет	
Вх. №	05
Дата:	30.01.2024

STATEMENT

by Prof. Ivan Kostadinov Stankov, DAS, retired, designated as a member of the Scientific Jury by Order No. 4418 of 07.12.2023 by the Rector of Trakia University, Stara Zagora.

Regarding: The dissertation titled “Genetic specifications, breeding and reintroduction of the Saker Falcon (*Falco cherrug*) in Bulgaria” for awarding the educational and scientific degree “DOCTOR” to Rusko Petrov Petrov, part-time PhD student in Trakia University, Faculty of Veterinary Medicine, section “Veterinary Genetics, Breeding and Private Animal Husbandry”, with scientific supervisor Prof. Dobri Zhelev Yarkov.

I. Brief introduction of the candidate

Dr. Rusko Petrov was born in the city of Yambol. He graduated from the National Professional School of Veterinary Medicine "Ivan Pavlov" in Stara Zagora. After that, he studied and completed a master's degree in Veterinary Medicine at Trakia University. For 12 years, he has been the Operations Manager and Veterinarian at the Wildlife Rehabilitation and Breeding Centre, part of Green Balkans NGO. He is a chairman of the Public Council of National Professional School of Veterinary Medicine "Ivan Pavlov". He has seven postgraduate qualifications. He participated in 34 projects, in the majority of which he was coordinator or manager. He has participated in six research projects. He has participated in over 50 national and international scientific conferences. He has published 18 research papers and six manuals and books related to wildlife veterinary medicine, biology, ecology and nature conservation. He has received over 25 certificates for participation in various Bulgarian and international festivals in the field of wildlife conservation. He has visited over 10 international universities and over 60 zoos in Europe and Asia for training purposes.

II. Structure

The dissertation is written on 190 pages. It contains “Introduction” – 4 pages, “Literature review” – 29 pages, “Research aim and tasks” – 1 page, “Materials and methods” – 30 pages, “Results and discussion” – 70 pages, “Conclusions and recommendations” – 5 pages, “Contributions” – 2 pages. The bibliography contains 190 sources – 8 in Bulgarian and 182 in English, presented on 24 pages.

The dissertation work is structured correctly and complies with the specified requirements.

III. Relevance of the problem

The purpose of the study is to carry out a genetic analysis of the reduced below the critical minimum breeding population of the Saker Falcon in Bulgaria with the aim of its protection from extinction by applying modern scientific methods to restore its nesting population.

The developed problem is of a high degree of relevance, related both to the protection of the endangered species from the Red Book of the Republic of Bulgaria and to the conservation of biodiversity.

IV. Literature review

The literature review has ten subsections: Distribution of the species in the world; Distribution of the species in Europe; Distribution of the species in Bulgaria; Biology and ecology of the species; Genetic research; Biochemical research; Factors affecting population; Conservation and legal status; Conservation activities targeting the species. The last section is a summary of the literature data.

The literature review is fully consistent with the researched topic.

The overview of the data shows excellent awareness and depth of the PhD student's knowledge of the problems related to the genetic specifics of the Saker Falcon.

The information presented in the literature review is written in very professional language and style and deserves a high evaluation.

V. Research aim, tasks materials and methods

Based on the extensive information from the literature review the research aim is clearly stated. Six tasks are set for implementation which are in line with the research aim. The study covers the time period from 2009 to 2023.

The comprehensive research on the Saker Falcon includes breeding of the species in aviary conditions, genetic and biochemical studies of the breeding group, release site selection, release in the wild, and monitoring and care for the released birds. The majority of the activities are carried out in the Wildlife Rehabilitation and Breeding Centre in Stara Zagora.

Modern methods were used to conduct the research, consistent with international scientific practice.

VI. Results and discussion

The description of the obtained results is scientifically sound and is illustrated in detail through the clearly presented 36 tables and 28 figures. The results of the large-

scale study on the Saker Falcon are reflected correctly and fully correspond to the set goals and objectives, the adopted methodology and the announced scientific specialty – genetics.

In the section “Discussion” of the dissertation a detailed and extensive analysis of the obtained results is made. It is distinguished by thoroughness in the interpretation of the data from the large volume of own research, for which the author has devoted 14 years of his scientific and practical work. A comparative, analytical and critical approach was used to interpret the gained information. All obtained results are explained in depth. Evidence of the depth of the discussion is the comparative subspecies analysis.

VII. Conclusions. Recommendations. Contributions

Based on the obtained results, the PhD student presents 10 well-founded conclusions.

Three recommendations are made, which provide a clear direction for the future research activity of the student. The third recommendation is presented very circumstantially, but in essence it is a targeted programme related to both the conservation of the Saker Falcon and of biodiversity.

VIII. Publications related to the dissertation

The PhD student presents five collective scientific publications related to the dissertation, printed in international journals in English. In four of them the student is first author and four of them are in journals with a high impact factor /IF/.

Based on the in-depth long-term research and on the the analysis of the results carried out at a high scientific level, nine contributions of an original nature and two of a confirmatory nature are formed.

IX. Abstract

The presented abstract of 81 pages reflects objectively the structure and the content of the dissertation.

Conclusion

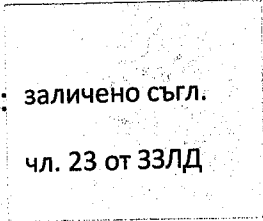
The presented dissertation shows that the scientific research, the applied and educational activity of Dr. Rusko Petrov Petrov meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations of Trakia University for its application.

Research is devoted to important theoretical and applied questions, with original and confirmatory contributions related to the genetic analysis of the reduced below the critical minimum breeding population of the Saker Falcon in Bulgaria with the aim of its protection from extinction by applying modern scientific methods to restore its nesting population.

The scientific indicators meet the set qualitative and quantitative criteria. My overall evaluation for the submitted dissertation titled "Genetic specifications, breeding and reintroduction of the Saker Falcon (*Falco cherrug*) in Bulgaria" is positive, which gives me reason to call on the honorable Scientific Jury to vote positively to award Dr. Rusko Petrov Petrov the educational and scientific degree "Doctor" in scientific pathway "Genetics", field of higher education 6.0 Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, professional direction 6.4 Veterinary Medicine.

30.01.2024

Stara Zagora

Prepared the statement: заличено съгл.

Prof. Ivan Kostadinov чл. 23 от ЗЗЛД